

**ටේරවාද බෞද්ධ සංගායනා ඉතිහාසයෙහි
සබරගමුව විනය සංගායනාව පිළිබඳ
ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයනයක්.**

ඩී.පී. සෙනෙවිරත්න

කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන
පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ ආචාර්ය උපාධිය සඳහා
ඉදිරිපත් කරන ලද ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධය.

2006

සංකීර්තය

වේරවාද, ධර්ම සංගායනාවන් නිසා ත්‍රිපිටක ධර්මයේ ආරක්ෂාවත් සම්බුද්ධ ශාසනයේ ව්‍යාප්තියත් සංවර්ධනයත් ඇති විය. ඒ ඒ අවස්ථාවන්හි ශාසනයේ පැන නැගුණු අර්බුදකාරී තත්වයන් පිළිබඳව සලකන කල්හි ධර්ම සංගායනාවන් පවත්වා ආරක්ෂා සංවිධානයන් නොගත්තේ නම් සමහර විට ශාසනයේ පරිහානියත්, මනාත්තර සංකලනයෙන් පිරිසිදු බුද්ධ ධර්මය දුෂිත වන්නටත් ඉඩ තිබිණි. ඊට ප්‍රථම ධර්ම විනය සංගායනාවන් පවත්වා අවශ්‍ය ආරක්ෂා සංවිධාන සිදු කළ නිසා එම තත්වයන් බොහෝ දුරට මග හැරී ගොස් බුද්ධ ශාසනය ආරක්ෂා විය.

සංගායනාව, සංගීතිය යන නම්වලින් එකම අදහසක් පළ කරයි. එනම් සමූහයක් එක් රැස් වී යම් දෙයක් පිළිබඳව සාකච්ඡා කොට ඒ වන විට අනුගමනය කරන ක්‍රම විධි වල යම් යම් වැරදි ඇතොත් ඒවා නිවැරදි කර රැස් වූ සියලුම දෙනා නිවැරදි දෙය පිළිගෙන අනුමත කරමින්, සජීකර්මය කර ඊට එකඟ වී පවත්වා ගෙන යාමයි.

බුද්ධ ධර්මයේදී ධර්ම සංගායනා නමින් හැඳින්වෙන්නේ ධර්මය සම්බන්ධයෙන් ගැටලු ප්‍රශ්න මති මතාන්තර ඇති වූ අවස්ථාවලදී හික්ෂුන් වහන්සේලා එක් රැස්වී ගැටළු නිරාකරණය කර වැරදි තැන් හරවා නිවැරදි ධර්ම හෝ විනය කරුණු සැම දෙනාම පිළිගෙන, සජීකර්මය කොට, ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාමට එකඟ වීමයි.

සංගායනා පැවැත්වීම ප්‍රාග්බෞද්ධ යුගයේ සිටම භාරතයේ පැවත එන්නකි. බෞද්ධයන් අතර පමණක් නොව වෙනත් ආගමිකයන් අතර පවා පැතිරී තිබුණු එක්තරා සැලසුම් සහගත වැඩ පිළිවෙලක් බව ප්‍රකටය. වේදය සජීකර්මය කළ සම්මේලන වරින් වර පවත්වන ලද බව වෛදික සාහිත්‍යයේ සඳහන් වී ඇත.

දීඝනිකායේ සංගීති පරියාය නමින් එක් බෞද්ධ සූත්‍රයක් සඳහන් වේ. මෙම සූත්‍රය බුදු රජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩ වෙසෙන සමයේදීම සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද්දකි. එම සූත්‍ර දේශනාව සංගීතියක මූල බීජය වීදහා පාන්තක් හැටියට සැලකිය හැකිය.

මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ විසින් බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසු ධාතු බෙදා අවසන් වූ දින එහි සිටි හික්ෂු සංඝයා අමතා

∩

“ හන්ද, මයං ආවුසෝ ධම්මංච විනයංච සංගායාම ”¹

යනුවෙන් "ඇවැත්නි අපි ධර්ම විනය සංගායනා කරන්නෙමු යි" දැනුම් දුන්න. එහෙත් ඒ අවස්ථාවේ සංගායනාව යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්ද යන්න පිළිබඳව කිසිවෙකුත් ප්‍රශ්න කර නැත. එයින් හැඟියන්නේ හික්ෂු පිරිසට

සංගායනා යන්න ගැන අමුතුවෙන් තෝරා දෙන්නට අලුත් දෙයක් නොවන බවයි. සංගායනාව යනු කුමක්දැයි සියලුදෙනාම පාහේ දන්නා ප්‍රසිද්ධ කරුණක් බව විසින් පැහැදිලි වේ.

ටේරවාද බෞද්ධ ශාසනයෙහි සිදුකළ සංගායනා අතර ත්‍රිපිටකය ම සංගායනා කළ අවස්ථාත් එක් පිටකයකට විශේෂත්වයක් දී සංගායනා කළ අවස්ථාත් දක්නට ලැබේ. මේ ගැන සොයා බැලීමේ දී ටේරවාද ප්‍රථම සංගායනාව ත්‍රිපිටකය ම සංගායනා කළ සංගායනාවකි. දෙවන සංගායනාවේදී විනය පිටකයට විශේෂත්වයක් දී ඇත. චුල්ලවග්ගපාලි ග්‍රන්ථයේ සත්ත සතිකක්ඛධයේ දී දෙවන සංගායනාව දස අකැප වස්තුව විසඳීම සඳහා ම සිදුකළ බව සඳහන් වේ. ඒ අනුව එය විනය පිටකය සඳහා විශේෂත්වයක් දී සිදුකරන ලද්දකි. තෙවන සංගායනාව ත්‍රිපිටකයම සංගායනා කළ බව සඳහන් වේ.

ඉන් පසුව ශ්‍රී ලංකාවේ අනුරාධපුර ධූපාරාම භූමියේ දී දෙවන පැවිස්ස රජතුමාගේ දායකත්වයෙන්, මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් මහා අට්ට්ඨි මහ රහතන් වහන්සේ විසින් විනය සංගායනාවක් පවත්වන ලදී. මාතලේ අඵච්චාරයේ දී ත්‍රිපිටකය ම සංගායනා කොට ග්‍රන්ථාරඬි කළ බව සඳහන් ය. ඉන් පසු ටේරවාද බෞද්ධ ශාසනයේ සංගායනාවක් සිදුකළේ ක්‍රි.ව. 1810 දී බුරුමයේ මන්ඩලේ නුවර බව 1965 මැයි 16 දින ලක්මිණී පහන පුවත්පතේ සඳහන් ය. එය පට්ඨි සංගායනාව ලෙස ප්‍රසිද්ධ ය. ඉන් පසුව සංගායනා ඉතිහාසයෙහි සඳහන් වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ සබරගමු පළාතේ පැල්මඩුල්ලේ දී ක්‍රි.ව. 1867 දී පැවැත් වූ සංගායනාව යි. මෙහි දී විනය පිටකය එම ස්ථානයෙහිදී ම සංගායනා කර පසුව සුත්‍ර හා අභිධර්ම ය සංගායනා කළ බව ක්‍රි.ව. 1910 ඥානාදර්ශන සංභාරාවෙහි 10 වෙනි කාණ්ඩයෙහි හා ක්‍රි.ව. 1947 ශ්‍රී සුමංගල වර්තය 1 කාණ්ඩයේ ද සඳහන් ය.

ටේරවාද බෞද්ධ සංගායනා ඉතිහාසයෙහි සබරගමුව විනය සංගායනාව පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් නම් වූ මෙම පර්යේෂණය තුළින් බලාපොරොත්තු වන්නේ එම විනය සංගායනාව පිළිබඳ විස්තර සොයා එක්රැස් කිරීමයි. මේ පිළිබඳව තොරතුරු ලංකා ඓතිහාසික මූලාශ්‍රය වලට ඇතුළත් වී නැත. ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධ ශාසනයේ දියුණුව සඳහා මැන කාලීන වශයෙන් සිදුකර ඇති වැදගත්ම ශාසනික මෙහෙවර වන්නේ සබරගමුව විනය සංගායනාවයි. ඒ පිළිබඳ තොරතුරු මෙතෙක් සොයා නොබැලීම අඩුවකි. එම උග්‍රතාව සම්පූර්ණ කරමින් සබරගමුව විනය සංගායනාව පිළිබඳ විස්තර එක්රැස් කිරීම මෙහි ප්‍රධානතම පරමාර්ථයයි.

මෙම සංගායනාව පිළිබඳ මේ වනතෙක් අධ්‍යයන ආයතනයකින් හෝ, බාහිරව විද්වතෙක් හෝ පර්යේෂණයක් කර නොමැත. වෙනත් ආකාරයකින් හෝ විස්තර එක් රැස් කිරීමක් සිදුවී නැත. සමහර සගරා වල මෙම සංගායනාව පිළිබඳ කුඩා පරිච්ඡේදයක් පමණක් ඇතුළත් වී තිබේ. ලංකාවේදී එදා මෙදා අතර සිදුකර ඇති වැදගත්ම බුද්ධ ශාසනික මෙහෙවරක් පිළිබඳව ප්‍රථම වරට පර්යේෂණයක් මේ තුළින් සිදුවේ.

මේ පිළිබඳව තොරතුරු ලබාගැනීම සඳහා සංගායනාව සිදුකළ පැල්මඩුල්ල විහාරස්ථානය හා සංගායනාවට සම්බන්ධ වූ ප්‍රධාන හිමිවරු වැඩසටිය විහාරස්ථාන ආදියට

ගොස් දැනට සිටින හිමිවරුන්ගෙන් විස්තර ලබා ගැනීම, පුස්තකාල, භෞතුකාගාර, ලේඛනාගාර, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව ආදියෙන් තොරතුරු ලබාගැනීම, මෙම සංගායනාවේ ප්‍රධාන දායක මහතාගේ පරම්පරාවෙන් පැවත එන අය හමුවී තොරතුරු සොයා බැලීම, දැනට ලංකාවේ සිටින බෞද්ධ දර්ශනය හා ඉතිහාසය සම්බන්ධ මහාචාර්ය විද්වතුන් හමුවී මේ පිළිබඳව සාකච්ඡාකර තොරතුරු ලබාගැනීම, සංගායනාවෙන් අනතුරුව ලියන ලද විනය පිටක පුස්තකෝපාතේ පරිශීලනය කිරීම ආදී විවිධ වූ ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරමින් සොයාගත් පූර්ණ විස්තරයක් මෙහි ඇතුළත් වේ.

මෙම පර්යේෂණ පත්‍රය සකස් කිරීමේදී මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය. මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය. මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය.

මෙම පර්යේෂණ පත්‍රය මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය. මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය. මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය.

මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය. මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය. මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය.

මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය. මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය. මාගේ මවුපියන්ගේ සහ මාගේ සහෝදරවරුන්ගේ සහය ලැබීමට මම ඉතාමත්ම ස්තූතියාය.